

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	дисципліна за вибором з фаху
Семестр	7
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська / перська
Предмет навчання (Що я вивчатиму?)	Історичний розвиток іранських мов; палеографія та аналіз літературних пам'яток давньо- та середньоіранських мов; сучасні тенденції в індоєвропейистиці та класичні положення порівняльно-історичного мовознавства.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Знайомство студентів із загальнограматичними особливостями давніх та сучасних іранських мов. Значну увагу буде приділено розгляду методів дешифрування та інтерпретації текстів, написаних мертвими іранськими мовами.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен Знати: <ul style="list-style-type: none"> – предмет, завдання, та цілі іранського порівняльно-історичного мовознавства, його теоретичне та практичне значення; – основні етапи історичного розвитку іранських мов; – структурні характеристики найбільш поширених давніх та сучасних іранських мов; – етимологію базової лексики іранських мов – типи давніх систем писемності та особливості їх використання; – загальні принципи лінгвістичної інтерпретації давніх текстів. Вміти: <ul style="list-style-type: none"> – вільно орієнтуватись у типологічних особливостях та лінгвістичних універсалиях іранської групи мов; – використовувати перську мову для організації ефективної міжкультурної та академічної комунікації; – аналізувати практичний матеріал, опанувати навички публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії та полеміки; – вести дискусії під час обговорення теоретичних питань з індоєвропейського та іранського порівняльно-історичного мовознавства.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання вибіркової дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає транслювання інформації українською, перською, другою східною та західноєвропейською мовами та/або здійснення перекладацької діяльності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; – ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; – ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; – ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; – ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно; – ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою; – ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних цілях; – ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні; – ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. <i>фахових компетентностей (ФК):</i> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ; – ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; – ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються. – ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію; – ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу

	<p>тексту;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; – ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів; – ФК 13. <i>Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.</i>
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 30 год. Самостійна робота – 60 год.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Іранське порівняльно-історичне мовознавство. Предмет, зміст та завдання; Тема 2. Давньоперська та авестійська мови у синхронії; Тема 3. Давньоперський та авестійський алфавіти. Дешифрування, уточнення інтерпретації; Тема 4. Середньоперська мова; Тема 5. Пехлевійська та маніхейська писемні традиції; Тема 6. Согдійська та хорезмійська мови у синхронії. ; Тема 7. Сучасні східно-іранські мови; Тема 8. Сучасні західно-іранські мови;</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p>Успішне опанування курсів «Перська мова» на I-III курсах навчання. Знання теоретичних основ курсів «Історія перської мови», «Вступ до іранської філології», «Історія східних цивілізацій». Володіння навичками лінгвістичного аналізу текстів різних функціональних стилів перської мови.</p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова): Поздняков, К. О. (2020). Сучасні тенденції в історичній акцентології мов Близького сходу. <i>Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки.</i> 187, 214-220. Поздняков, К. О. (2021). Діахронічний аспект давньоперського консонантизму. <i>«Ad orbem per linguas: До світу через мови.»</i> Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ. Стельмах, М. Ю. (2012). Формування статусу перської мови в різних державних утвореннях: історія, сьогодення. <i>Мова і суспільство</i>, 3, 68-75. Стельмах, М. Ю. (2013). <i>Історія перської мови: підручник.</i> Львів: МОНМС України, ЛНУ ім. І. Франка. Abu Alqasemi, M. (2012). <i>Dastur-e tarixi-ye moxtasar-e zaban-e farsi.</i> Tehran: Markaz-e tahqiq-e va tous'e-ye 'olum-e ensani. Klein, J. Brian, J., Fritz, M. (2017). <i>Handbook of Comparative and Historical Indo-European Linguistics.</i> Boston: De Gruyter Mouton. Mahutiyan, Sh. (2014). <i>Dastur-e zaban-e farsi az didgah-e raddeshenasi.</i> Tehran: Nasher-e markazi. Mashkuh Aldini, M. (2011). <i>Dastur-e zaban-e farsi. Vajegan va peyvandha-ye saxti.</i> Tehran: Markaz-e tahqiq-e va tous'e-ye 'olum-e ensani. Oranski, Y. (2006). <i>Zabanha-ye irani.</i> Tehran: Entesharat-e Soxan. Windfuhr, G. W. (2009). <i>The Iranian Languages.</i> New York: Routledge.</p> <p>Додаткова: Захлопана, Н. М., Максимів, О. Й., Стельмах, М. Ю., Яремчук, І. В. (2013). Принципи укладання навчального українсько-перського словника. <i>Східний світ</i>, 1, 41-46. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/SkhS_2013_1_8 Кшановський, О. Ч. (2005). <i>Методичні рекомендації до проведення спеціалізованих семінарів за спеціальністю «Перська мова та література»</i> (Етапи проведення та правила оформлення результатів кваліфікаційного дослідження). Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. Кшановський, О. Ч. (2011). <i>Перська мова у функціонально-типологічному висвітленні.</i> Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. Поздняков, К. О. (2020). Морфологічна система давньоперського іменника. <i>Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.</i> 3, 218-224. Поздняков, К. О. (2021). Дистрибуція складів у давньоперських іменних та дієслівних словоформах. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, серія: Філологія.</i> 50, 103-107. Поздняков, К. О. (2021). Словотвір та система відмінювання давньоперського дієслова. <i>Science and Education a New Dimension. Philology.</i> 248, 82-86. Салімі, Хамід Реза, Храповський, В. А., Мазєпова, О. В., Бочарнікова, А. М. (2006). <i>Українсько-перський словник.</i> Київ: Кондор. Слінкин, М. М. (1999). <i>Очерк истории персидской литературы.</i> Симферополь: ТЭИ. Трасковська, Г. С. (2014). <i>Звукообразна лексика перської мови.</i> (Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.13). НАН України, Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського. Київ. Bachenheimer, A. (2019) <i>Old Persian: Dictionary, Glossary, Concordance.</i> Great</p>

	<p>Britain: Amazon.</p> <p>Batani, M. (2014). <i>Tousif-e saxtaman-e dosturi-ye zaban-e farsi</i>. Tehran: Mo`sesey-e entesharat-e Amir Kabir.</p> <p>Bijanxan, M. (2013). <i>Nezam-e avai-ye zaban-e farsi</i>. Tehran: Markaz-e tahqiq-e va tous`e-ye `olum-e ensani.</p> <p>Fazel, N. (2010). <i>New Persian Grammar Encyclopedia</i>. Available at: http://www.Fazel.De/dastur [In Persian].</p> <p>Gilani, J. S. (2011). <i>Persian Language in Phonetic Alphabet: An Introductory Course For Foreigners</i>. Maryland: Babylonia Language & Translation Center, Incorporated.</p> <p>Kent, R. (1950). <i>Old Persian: Grammar, Texts, Lexicon</i>. New Eaven: American Oriental Society.</p> <p>Kombuziya, A. (1393). <i>Vajshenasi. Ruyekardhaye qaedeye bonyad</i>. Tehran: Markaze tahqiqate olume ensani.</p> <p>Martinez, J., de Vaan, M. (2014). <i>Introduction to Avestan</i>. Leiden, Boston: Brill.</p> <p>Modaresi, G. (1393). <i>Avashenasi: barrasiye elmiye gofiar</i>. Tehran: Markaze tahqiqate olume ensani.</p> <p>رضامراد صحرايي ... و ديگران. (۱۳۹۵). <i>ايران شناسی برای فارسی آموزان سطح میانی و فوق میانی</i>. تهران.</p> <p>Додаткові ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Encyclopædia Iranica: https://www.iranicaonline.org/ - Fars News: https://www.farsnews.ir/ - IRIB New Agency: https://www.iribnews.ir/ - IRIB: https://www.iribnews.ir/ - Persian pronunciation dictionary: https://forvo.com/languages/fa/ - Бібліотека ІРІ Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbu.gov.ua/node/422 - Бібліотека Тегеранського університету: https://library.ut.ac.ir/fa - Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info - Електронний ресурс для пошуку теоретичних і практичних джерел з перської мови, іраністики, мовознавства тощо: https://www.twirpx.com/ - Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/CZo0kp9 - Інституційний депозитарій: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/ - Інформаційна агенція ІРІ (IRNA): https://www.irna.ir/ - Іранській сервер обміну відео: https://www.aparat.com/ - Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: http://eastphil.knlu.edu.ua/ - Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua - Офіційний сайт Посольства ІРІ в Україні: https://www.iranembassy.com.ua/ - Перська мова: історія виникнення та розвитку: https://youtu.be/C1KB7dS0998 - Фейсбук-сторінка секції перської мови КНЛУ: https://cutt.ly/wLWMOx - Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/rZo169p - Фонд «Сааді»: популяризація перської мови, культури і літератури за межами Ірану: https://saadifoundation.ir/fa
Поточний і семестровий контроль	МКР, залік
Кафедра	східної і слов'янської філології
Факультет	східної і слов'янської філології
Викладач	Поздняков Кирило Олександрович викладач кафедри східної і слов'янської філології
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет	http://eastphil.knlu.edu.ua/

Завідувач кафедри

проф. Валігура О. Р.

Викладач

Поздняков К. О.